

2 CENTESIMI

Predstavlja se Monarhiji
časna 4 K za 3 mjeseca.
Pojdani broj 2 para.

Abbonamento per la
Monarchia: Corso 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonamento für die
Monarchie: vierterlündig
4 K, einzelne Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki dan osim nedjelje i svetka
u 11 uro prije podne.

Ecco ogni giorno eccezionale le domeniche
e festi alle 11 ant.

Erscheinet täglich außer an Sonn- und
Festtagen um 11 Uhr Vormittag.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Slavenski radnici!

Večeras na 7 sati dodjite svi
na sastanak u „Narodni Dom“.
Gоворити је заступници у парла-
менту чешких радника

Klofač i Burival
koji sutra putuju dalje po slavenskim zemljama.

Sastanak sazvan je po § 2.
Svi večeras u „Narodni Dom“.

Medjunarodno vijeće.

Predprijeđali će dan držalo je, u glavnom gradu Njemačke, u Berlinu, svoje sjednice medjunarodno vijeće ili kako se to može drugačije nazvati interparlamentarna unija.

Ovdje ćemo u kratko napisati par rječi o toj medjunarodnoj ustanovi, jer će sjećano biti dosta naših čitatelja kojima nije ista poznata.

Učeni ljudi, misili su odavna, kako bi se razmire između pojedinih naroda i država u Evropi, mogle izravnati na drugi način nego li poljevanjem krv — naime ratovi. I tako su došli da namisli da bi se imali narodni zastupnici sviju država sastajati često puta, sad u jednom sad u drugom mjesecu i pogovoriti se, te uplivati na narode i stranke, kako bi se mirnim putem riješilo mnoga pitanja.

Prvi takav dijelomični sastanak držao se je god. 1885. glavnim nastojanjem dviju francuskih zastupnika.

Prve godine nisu konferencije imale velike važnosti. Stampa je sve to bilježila po pukoj kroničarskoj dužnosti, dok ne nadodje god. 1899. i s njome novi veliki preokret.

Jedna se okrunjena glava, današnji ruski car Nikola II. živo zauzeo za medjunarodni mir te stavio na dnevni red smisleni predlog o svjetskom razorušanju. Žalibote Europa nije još krela da može shvatiti te primiti veliki predlog ruskog Cara, nu vireme će pokazati kakvim će lepim plogen urođiti njegovo plemenito nastojanje.

God. 1899. sastaje se prva haška mirovna konferencija i udara temelje medjunarodnom mirovnom suduštu u Haagu.

God. 1907. sastaje se II. haška konferencija na kojoj sudjeluju 44. države. Ra- spravljalo se o medjunarodnom ugovoru među državama za uporabu mirovnog sudišta. Za ugovor glasovala je Rusija, Amerika, Francuska i još druge države, ukupno 34, sa 1,285,277.000 stanovnika i proti 5 država: Njemačka, Austro-Ugarska koja prvu sledi skoro u svemu, Turska i Rumunjska sa 155,562.000 stanovnika.

U zadnjoj XV. konferenciji obdržanoj u Berlinu, promjenio se statut, u smislu da parlamenti biraju i izaslužuju svoje delegate na interparlamentarne konferencije, i da doprinajući svoj dio za troškove uzdržavanja interparlamentarnoga ureda, valjda u Haagu.

Dругim rječima, stvara se tim jedno novo službeno tijelo, stvara se centralna delegacija, centralni svjetski parlament u punoj, u oficijelnoj formi. Još će profi lie-pog vriemena dok se sve uredi za taj

centralni parlamentat, nu prvi veliki korak je učinjen.

U tom će se parlamentu početi raspravljati i o unutarnjim državnim pitanjima, o strančkim razmircicama osobito o nadrodnostim borbama. Time će biti otvorena ona razbojstva koja se danas događaju na pri. u Ugarskoj, u Hrvatskoj, u njemačkoj Poljskoj itd. Nestati će ludog načela da se ne smije drugi pačati u unutruje razmircice jedne države. Svadje gole se gazi najelementarnija vojevica prava, imaju pravo svi narodi ustati na obranu potlačene pravice. Ideja bratstva napreduje i morati će pobijediti.

Za ovogodišnju konferenciju konstituirana je se bila u Zagrebu «hrvatska grupa» i po uputi iz Berlina poslala prijavu u Bern, glavnom tajniku učije, da želi pristupiti istoj kao samostalna hrvatska grupa. Dobila je odgovor iz Berlina, da ju primaju. Dva dana iz tog primila je drugi brzjav, da ju ne mogu primiti, jer da je lista prijavljenih već prije zaključena. Na brzjavu upit neka se razjasni ovo protuslovje, primila je treći kratki odgovor, da se prijava ne može uvažiti, jer da ne pripara nijednoj od prijavljenih grupa. Dakle tri brzjave, međusobno posve oprečna. To je još većma potaklo naše da odu u Berlin i tamo izvan konferencije traže sve moguće načine da dođu u dođi sa najglavnijim političari, da im razjasne položaj Hrvata i doznađu za izvor onih oprečnih brzjava. I tada pojde u Berlin Zagorac, Surmić i Roje, te je njihovo putovanje urođilo lepim plodom. Obaši su sve glavnje njemačke novine i potakno informirali je o hrvatskom pitanju, mnogi zastupnici su ih uputili da podnesu odmah posebnu spomenicu te da će oni istu poduprijeti i omogućiti ulaz u konferenciju, što naši zastupnici ne htjeđe učiniti sami na svoju ruku.

Gledе onih pustolovnih brzjava doznavali su, da se je u odborskoj sjednici, član magjarski grof Appony, sa svimi silami protivio se dolasku Hrvata kao posebnom grupi.

Sadašnja pravila govore naime da konferenciji mogu sudjelovati samo odaslanici pojedinih država, a naša je monarhija priznata kao država austro-ugarska, naime Austrija i Ugarska.

Akoprem je Hrvatska posebna država, ali nesretnom nagodbom u zajednici u nekim poslovima sa Ugarskom, to našu Hrvatsku strani svjet smatra kao dio te ugarske države.

Ni ipak je radost magjara bila kratkotrajna. Naši zastupnici osobito Zagorac i Surmić, koji su se zaustavili u Berlinu u 23. t. mj., neuromno su tumaćili raznim zastupnicima i svjetskim diplomatom hrvatsku pravu i nasišle magjarske vlade, tako da su mnogomu sada bisti prije pomučeni pojmovi. Ti su ljudi naime bili u podpunoj tamni neznanstvu što se tiče naših odnosa, bolje, su znali za indijsko pravo nego za naše političke odnose. I u konferenciji nisu bili magjari sretni, i tamo se je našao čestiti rođoljub, odličan prijatelj Hrvata, srbski starijan i vješt parlamentarac, zastupnik ugarskih Srba Dr. Mihajlo Polit-Desančić. On je govorio o smeđedonskom pitanju, te je prešao za tim na spor između Hrvatske i Ugarske. Izrazio je želju zašto skorije i pravedno rješenje ovog spora za Hrvate. Magjari

su bili vrlo iznenadjeni i ogrenuti zbog njegovog govoru. Zastupnik Polit-Desančić govorio je francuzkim jezikom. Njegovo se razlaganje slušalo sa velikim zanimanjem.

I tako malo po malo se pojmovi biste, strani svjet počeo je poznavati naš politički položaj i silnitoost magjarsku, te čemo postepenim i utrajinim radom doći do ljepe budućnosti ciklopune Hrvatske domovine, što nek Bog uskor!

POZOR! Tko pošalje upravi lista
60 para, dobiti će kras-
sam dar, osobito prikladan za mlade. —
Pošurite se da je na dobi, neće vam biti šao!

VIESTI.

Mjestne.

Jučerašnja skupština „Narodne ra-
dničke organizacije“. — Dolazak zast.
Klofač i Burivala. — Večerašnji sa-
stanak. — Velika izborna skupština
dođuću nedjelju.

Na jučer obdržanoj i lepo uspjejenoj skupštini, govorili su Lacko Krž i izborima, Dr. M. Luginja o talijanskoj gimnaziji, N. Milačić o njemačkom barbarsu u Ljubi- jani i A. Belanić o izborima. Sred sve-
občeg odobravanja prihvćene su rezolu-
cije 1) proti talijanskoj gimnaziji u Puli,
2) proti barbarskom postupanju vojske u Ljubljani, 3) pozvalo se socijaliste — ako ih imade koji hrvatski čete — na skupni boj za skupne narodne interese, 4) brzo-
javilo se češkim radnicima koji su jučer
imali veliku skupštinu u Zlatom Pragu.

U sutrašnjem broju napisati ćemo ob-
sirnije o toj skupštini.

* * *

Večernjim vlakom od 11.35. došli su zastupnici češkog radničkog Klofač i Burival. Dočekalo ih je na kolodvoru oko 2 stotine naših naroda, te nakon prvog pozdrava predsjednika «N. R.» Lacka Krža, dug se povorka naroda uputila put „Narodnog Doma“. Opusleđenje ve-
liko i neopisivo. Uz neprestani: živo, na zdar, pjevalo se rođodobne pješme. U restauraciji «N. D.» izrekao je L. Krž učitelj, da je i zastupnik Klofač ustađa dođi da govoriti, a oči svih bile su uprte u vrlog tog zastupnika čeških radnika. Govorio je o potrebi slavenske slega među radnicima. Na 1/4. po ponoći dopri-
tisno mile gostove u „Hotel Imperial“.

* * *

Večeras, kako javljeno, držati će se u „Narodnom Domu“ veliki sastanak po § 2. Govoriti će Klofač i Burival.

Radnici, koji slavenski čitaju, dodjite na sastanak u velikom broju.

* * *

Dodjuću nedjelju obdržati će se velika izborna skupština. Javiti će se imena naših kandidata za zemalj. sabor.

Narode na posao, nastupili smo vele-
vane dane. Na posao svih, bit će bolje za
nas svih.

Sveti Jeronim.

U srijedu, dane 30. tek. mj. dan je po-
svećen sv. Jeronimu, pokrovitelju Dalmacije, te tom prilikom „Dalmatinski skup“ u Puli, dat će odslušuti u stolnoj crkvi,
na rođi u jutro svečanu sv. misu, na
koju su pozvani u prvom redu braća iz
Dalmacije, te i ostali Hrvati grada Pule.

Češka „Berba“.

Upozorujemo ponovno na češku „Berbu“ koja će se držati u subotu, dne 3. okto-
bra u „Narodnom Domu“ od 8/9, u večer
naredne.

Pozivi, koji su ujedno i ulaznice dobi-
vaju se kod gosp. Fr. Maršala u tiskari
Laginja i drug. via Giulia 1. — Gospoda
plaćaju 1 K, gospodje 60 para, obitelji
2 kruna.

Vruće preporučamo brojni odziv na tu
prvu zabavu braće Češa. Na zdar!

Narodni darovi.

Za Društu sv. Ćirila i Metoda primili
emo:

Mjesto vienca na odar pokoj. učitelja
Vinku Rubčeku u Kastvu, darovali slijedeći:
Glavarstvo občine Kastav K 30, Hrvatska
čitaonica K 20, Prof. Vjekoslav Spinčić
K 20, Kazimir Jelisić, načelnik K 12,
Dr. Kajetan Dabović, liečnik K 10, sa-
brano kod Sundrića za stolom u krugu
učitelja K 19/40, manji darovi sabrani
K 26. Ukupno K 114, i to u korist:
polovicom „Bratovštini hrvatskih ljudi u
Kastvu“ izgubljenih blagajnik iste, a po-
lovicu Družbi, koji smo iznos primili.
Hrvatsko-Slovenska kolonija u Rovinju
sakupila je K 5.

Današnji izkaz . . . . . K 62—
Zadnji izkaz 118/67
• Ukupno 123/67

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

Messer Dinko.

C'informano, che messer Dinko, al se-
colo dott. Domenico Stanich sia ritornato
da Vienna ed abbia portato la notizia,
che il Governo è propenso di accordare
il Ginnasio italiano a Pola (il terzo in
Provincia), però a patti, che per gli slavi
debba essere istituita una scuola indu-
striale pure a Pola.

Mancò male!

Intanto i nostri, non sapendo di ciò, o non credendovi ancora, perché nessun preparativo per una tale scuola industriale non fu fatto ancora, hanno spedito dal comizio di ieri una vibratissima protesta al Presidente dei Ministri ed al Ministro dell'istruzione pubblica, contro la conces-
sione del ginnasio italiano fino a che non sarà provvisto in Provincia ed a Pola per più urgenti e giustamente reclamati bisogni della popolazione slava dell'Istria nei riguardi scolastici.

Le nomine giudiziarie. — Una pa-
rola al signor Pattay.

I giornali avversari gridano per un paio
di giorni contro il proteso protezionismo
degli impiegati slavi nelle recenti nomine
giudiziarie. Fra le altre poco furbe osser-
vazioni, leggiamo nel «Piccolo» del 25 corr.
la critica sulla nomina del nuovo
presidente del Tribunale circolare a Ro-
vigno, signor Covar, il quale, a detta di quel giornale, avrebbe mostrato
una straordinaria elasticità della sua co-
scienza italiana e si cita ad esempio: «Ne
seppero, alcunché gli impiegati di Pola e
quelli di Dignano...». E invece come mai
il «Giornalino», che trovò parole di
lode pel cons. Covar quando questi venne
da Dignano a Pola?

Che cosa ne consegna? Che il neonato presidente si comporta da vero impiegato austriaco e cadde in disgrazia della camorra per aver saputo mostrare la porta ad un uomo il quale volle introdurre la sua politica sedicente italiana nel tempio della Giustizia.

Domani ritorniamo sull'argomento.

Del resto, dopo aver gridato per due giorni, i giornali avversari si dovranno calmare e tutto procederà a dovere.

Che ne dice invece il signor Pattay? Egli che è tanto coraggioso da sapersi esprimere che manderebbe a Pola un tanto necessario controllore capace della lingua croata e italiana, ma che ha... paura dei giornali avversari! Si può conciliare questa paura con la dignità di un direttore delle poste? Povera Austria!

Più che 2000 volte mascalzoni.

Un foglietto che pretende di essere il portavoce della «più che due volte mille-naria civiltà latina», ha stampato ieri una poesia dal titolo «Il Presidente».

È quanto di più abbietto si possa pubblicare e diffondere senza verum impedimento, e soprappiù nel numero di giorno festivo.

Un po' più insù della famosa «poesia» è data una nota finale del seguente tenore:

«A proposito di nomine.

— Ti già inteso? X xe stà nominà...

— Davvero?! E mi che lo credevo un galantomo!»

Pfui!

Il giorno di ieri.

Il giorno di ieri è di una grande importanza per nostro popolo. Ci dispiace che lo spazio tiranno non ci permette di dare ampia relazione in ambe le lingue del congresso tenuto alla mattina e del solenne ricevimento dei deputati czechi Klofač e Buřival alla sera.

Sul discorso dell'onor. dr. Laginja sul ginnasio italiano a Pola scriveremo in italiano nel numero di domani. Italiani leggete l'«Omnibus» e vedrete che razza di «amici» aveva negl'onor. Rizzi, Stanich e comp.

Questa sera alle ore 7 parleranno ai nostri operai i deput. Klofač e Buřival.

Arresti.

Ieri vennero arrestati:

Il servo di piazza Antonio Rašković, perché ubriaco, rappe col tavolo una grande lastra del caffè Bratos, cagionando un danno di oltre 200 corone.

Il cocchiere Luigi Ehrenberger perché ubriaco cadde dal carro in via Carducci e offese le guardie.

Come s'ingegnano i nostri amici!

Da fonte sicurissima ci viene comunicato che il Municipio diede all'Arsenale in riparazione un pezzo di macchina, col cenno che appartiene a desso Municipio. Quand'ecco invece si scopre il trucco che cioè quel pezzo di macchina appartiene alla... tipografia ove si stampa il «Giornalotto»!

Ohé, che nova sior Stanich, come se la passiamo!

Gli alleati.

L'italico Municipio e il germanico Münz vanno d'accordo, come è noto, a meraviglia. In questi ultimi giorni il Münz cominciò ad impossessarsi di quel tratto di strada pubblica che è di proprietà del Comune, che va dal viale Barsan fino alla Via Dignano. Il Münz vi getta sopra dei grossi mucchi di materiale da impedire il passaggio al pubblico. Comuniciamo un tanto a richiesta di molti abitanti di quelle contrade che ci mossero delle lagnanze in proposito.

Diffondete l'«Omnibus»

CORRISPONDENZE.

Le grandi feste croate.

Dai due Lussini, 23. 9. 1908.

(Continuazione e fine, vedi num. prec.)

Ed ora siamo arrivati a un altro interessante punto, ed è la poco bella figura che fecero i nostri «Padri della Patria» i quali andarono, come i pifferi della montagna, a battere e furono invece ben bene battuti. In primo luogo, cercarono di proibire la festa, ma non lo poterono fare, essendo stata, a tempo debito, notificata all'autorità politica. Denunciaroni indi il sig. Letić (Osteria al buon Slavo Istriano) ma l'autorità politica lo assolse! Ed ora che hanno da fare i nostri grandi italiani? Tacere e pensare sulla loro triste sorte. Chi sa forse che qualcuno dei nostri «italianissimi» si ravveda e comprenda quanto è una cosa stupida, insulsa, senza fondamento ed estremamente ridicola il voler fare nei due Lussini della politica sedicente italiana, quando a Lussino non vi è un vero italiano d'origine, eccetto che i chioigotti a Lussingrande e qualche altra famiglia regnica nei due Lussini. Del resto i veri italiani, i chioigotti, sono nostri amici, ce lo può dire il conduttore della nostra trattoria nel «Hrvatski Dom» a Lussingrande.

Conchiudo: Le feste di cui feci un cenno, riuscirono oltre tutte le aspettative, esse sono un bel passo fatto innanzi e ci riempirono di giusto orgoglio. Avanti, baldà gioventù croata, la patria da te molto attende!

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i DR
Odgovorni urednik: ANTE BELANIĆ.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

IZGUBLJENA je «Ruska zasluzna medalja» 25. septembra prije podne. Moliti se poštenu nalaznik da ju uz nagradu vrati: Corsia Francesco Giuseppe broj 2, 1. kat. 159

PRODAJE SE jedan novi štednjak, prikladan osobito za gestiona. Upitati se kod Jakova Zudićić, via Giosuē Carducci br. 57. 158

TRAŽI SE pouzdan i marijiv sluga za ovaci posao. Ponuda kod uredničtvu lista «Omnibus». 156

KUPUJE SE mali ručni vožić na dva kotača (kola). Ponude kod uredničtvu lista «Omnibus». 157

AUSTRO-Hrvatsko Parob. Društvo
na dionice u Puntu.

Plovitbeni red

za dnevnu prugu Baška-Biška-Baška.	Poned.	Poned.	Četvrtak	Četvrtak	Ponedjelju	Nedjelju
	Srijedj.	Srijedj.	Petak	Sobotu	Ponedjelju	Nedjelju
prije podne					po podne	
4.30 5.— odl. V Baška nova	odl. 6.30 6.—					
5.30 6.— dol. Punat .	odl. 5.30 5.—					
5.40 6.10 odl.	> .	odl. 5.20 4.50				
5.55 6.25 odl.	Krk .	odl. 5.05 4.35				
6.05 6.40 odl.	> .	odl. 4.55 4.20				
6.40 — dol.	Merag .	odl. 4.20 —				
6.45 — odl.	* .	odl. 4.15 —				
7.20 — dol.	Beli .	odl. 3.40 —				
7.25 — odl.	> .	odl. 3.35 —				
— 7.30 dol.	Glavotok .	odl. — 3.30				
— 7.35 odl.	> .	odl. — 3.25				
8.10 8.05 dol.	Malinska .	odl. 2.50 2.55				
8.20 8.15 odl.	> .	odl. 2.40 2.45				
9.10 9.10 dol.	Omisalj .	odl. 1.50 1.50				
9.20 9.15 odl.	* .	odl. 1.40 1.45				
10.10 — dol. Rijeka .	↓ .	odl. 1. —				

Uvjeto pristajanje u Njivicama i Staroj Bakši.

Agencija na Rijeci kod I. Pakošića,
Via Andrassy 25.

Podpisana uprava reštauracije „Narodnog Doma“ u Puli, uslobodjuje se javiti p. n. općinstvu grada i okolice, da je od sada unaprijed svaku večer u prostorijama

„Narodnog Doma“

veliki tamburaški koncerat

1. hrvatskog tamburaškog zbora.

Na programu je preko 200 različitih komada. Početak je koncerta u običnim danima u 6 sati na večer a nedjeljom i blagdanima, od 9 u jutro do 1 sat po podne i od 4 sata unaprijed poslijepodne.

Ulez besplatan.

Za dobro piće, jelo, kao i hrzu podvorbu potpuno je obiskrbljeno. PULA, dne 3. septembra 1908.

Za što mnogobrojni posjet moli uprava reštauracije „Narodnog Doma“.

PEKARNA

Ljudovit Dekleva

Via Campo Marzio br. 5 — Podružnica Via Veterani br. 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najbolje mlinu po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

PANIFICIO

Ludovico Dekleva

Via Campo Marzio N. 5 — Filiale Via Veterani N. 1.

Vendita pane fresco tre volte al giorno.

Servizio diretto a domicilio e nei pubblici locali.

Vendita farine d'ogni qualità dai migliori mulini a prezzi di giornata.

Servizio celere e inappuntabile.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadružnica, koja uplaćuje udržavni dio jedan ili više po kruna po.

Prima novac na štednju od svakega, ako i najmanje dana to pista od kruge 4%, dosta bez kružkog odstanka.

Vraća na ističnju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog odstanka, a iznos od 2000 K ako se nježi užid uživane ustanove vodi ili manji rok na odstanka od 2000 K.

Zajmova (po sudu) daje samo zadružnica, i to na hipoteku i zadanku na garantiju.

Uredovni sudi svaki dan od 9—10 sati prije podne i 5—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdanu zatvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vilači Garzera vlasnicu kuda (Kardinal Damj) prvi pod domom, gdje se dobavlja pribilike informacije.

Ravnateljstvo.

Jeder Art Buchbinderarbeiten werden in der Buchbinderei

LAGINJA & Cie., Via Giulia |

übernommen und billig geliefert.

ŠIRITE I KUPUJTE „OMNIBUS“. DIFFONDETE L' „OMNIBUS“